Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
ізолятора тимчасового тримання № 3 Головного управління Національної поліції в Харківській області

21.01.2026

м. Харків, 2026 рік

І. ВСТУП

Для виконання функцій Національного превентивного механізму (далі – НПМ) згідно з Факультативним протоколом до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1], 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 21.01.2026 групою НПМ здійснено відвідування ізолятора тимчасового тримання № 3 Головного управління Національної поліції в Харківській області (далі – ізолятор тимчасового тримання, ізолятор, ІТТ) (фото 1).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Лисаков Владислав Віталійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Бохвалов Андрій Михайлович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Пісна Вікторія Олександрівна, представниця громадськості.

Відвідування проведено в присутності Левченко Артема Володимировича, начальника ізолятора.

Попереднє відвідування ІТТ групою НПМ не здійснювалося.

Загальна інформація.

ІТТ є структурним підрозділом поліції, що призначений для тимчасового тримання осіб, затриманих за вчинення кримінальних або адміністративних правопорушень; осіб, взятих під варту; осіб, підданих адміністративному арешту та засуджених до позбавлення волі.

Ізолятор розташований за адресою: місто Лозова, вулиця Ярослава Мудрого, будинок 7.

Начальник ізолятора: Левченко Артем Володимирович, капітан поліції.

Штатна чисельність працівників ІТТ становить 20 посад (станом на 21.01.2026 некомплект – 4 особи).

За 2025 рік в ізоляторі утримувалось 6 осіб і з початку 2026 року 6 осіб. Ліміт наповнення – 24 особи.

Під час відвідування в ІТТ утримувалась одна особа, з якою проведено конфіденційне спілкування, яке здійснювалося за відсутності третіх осіб та за умов, що виключає можливість прослуховування чи підслуховування. Скарг на умови утримання від цієї особи не надходило.

В ІТТ утримані особи забезпечені гарячим харчуванням тричі на день і їм працівники ізолятора надають доступ до продуктів, що належать утримуваним особам.

Представникам групи НПМ забезпечено реалізацію права на безперешкодне потрапляння до всіх приміщень ізолятора.

В ІТТ наявні наступні приміщення: 12 камерних приміщень (фото 2), 2 кімнати для проведення процесуальних дій (фото 3), 3 душові кімнати (фото 4), кімната для зберігання речей утримуваних осіб, шлюз (фото 5), кімната для медичних працівників, кімната для зберігання їжі, 2 прогулянкових дворики (фото 6), кімната для підігріву їжі, кімната для короткострокових побачень (фото 7).

Керівництво ізолятора повідомило, що кімната для проведення слідчих дій додатково використовується як кімната для конфіденційного побачення затриманої особи із захисником. За твердженням керівництва ізолятора, камера відеоспостереження, обладнана у цій кімнаті, не фіксує звук.

Камерні приміщення обладнані: індивідуальними спальними місцями, відгородженим санвузлом з дверцятами, умивальниками з проточною водою, столами та стільцями. Вони радіофіковані та обладнані регуляторами гучності динаміків, а також у них облаштовано ефективну систему вентиляції (фото 8). Температура в них перебуває в межах норми.

Серед позитивних здобутків слід зазначити функціонування інформаційної підсистеми «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», яка спрямована на запобігання незаконному утримуванню, удосконалення системи їх захисту від катувань і неналежного поводження, а також об’єднує інформацію про утримуваних осіб з моменту їх фактичного затримання.

Крім того, у штаті ізолятору наявні чотири інспектори із дотримання прав людини, які забезпечують: фіксування всіх дій із затриманими особами, повідомлення місцевого центру з надання безоплатної правничої допомоги та виступає гарантією проти жорстокого поводження.

Під час візиту Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – Європейський комітет) до України 08 – 21.12.2017, у доповіді [CPT/Inf (2018) 41], делегація зазначала як позитивний момент наявність у штаті підрозділів поліції спеціально підготовленого «інспектора з дотримання прав людини».

Усі працівники ізолятора пройшли підготовку щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги та отримали відповідне посвідчення.

У функціональних обов’язках працівників ІТТ передбачено пункт про обов’язковість дотримання вимог пункту 3 Європейської конвенції з прав людини та статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, а самі вони при вибірковому опитуванні продемонстрували обізнаність із положеннями чинного законодавства в цій галузі.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 28 Конституції України)

1. Прогулянкові дворики ізолятора тимчасового тримання не обладнані спортивним інвентарем, що позбавляє утримуваних осіб можливості займатися фізичними вправами на свіжому повітрі.

Зазначене суперечить вимогам Галузевих будівельних норм України В.2.2-00032684-001:2023 «Об'єкти для утримання (розміщення, поміщення) осіб» (далі – ГБН), які передбачають облаштування одного із прогулянкових двориків як спортивного майданчика, а також забезпечення доступності для маломобільних груп осіб, у тому числі з інвалідністю.

Крім того, у пункті 27.3 Європейських пенітенціарних правил зазначено, що належним чином організовані заходи щодо підтримки фізичної форми та надання можливостей для заняття фізичними вправами та дозвілля мусять бути невід'ємною складовою частиною внутрішнього режиму.

Європейський комітет у своїй доповіді [CPT/Inf (2024) 20] зазначив, що умови тримання в ІТТ далекі від оптимальних для перебування, головним чином через обмеженість доступних видів діяльності (крім щоденних прогулянок на свіжому повітрі, доступу до літератури та радіо та/або телебачення). Європейський комітет рекомендував розширити спектр і частоту заходів, доступних для утримуваних осіб.

Порушення прав осіб з інвалідністю (статті 9, 12 Конвенції про права осіб з інвалідністю, пункт 3 статті 15 Європейської соціальної хартії, стаття 14 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (Європейська конвенція з прав людини), статті 1, 2, 7 Загальної декларації прав людини, статті 21, 24 Конституції України).

2. У порушення вимог пунктів 8.3.1, 8.3.4 Державних будівельних норм В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН «Інклюзивність»), у приміщеннях ізолятора відсутні тактильні інформаційні покажчики, зокрема зовнішня тактильна табличка, яка містить інформацію про найменування, години роботи ізолятора, тактильна табличка, що позначає функціональне значення приміщень ізолятора.

3. У порушення вимог пунктуів 11.4, 11.5 ДБН «Інклюзивність» в ізоляторі не облаштовано санітарно-гігієнічне приміщення для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Через це зазначені особи під час перебування в ізоляторі не можуть здійснювати природні потреби, санітарно-гігієнічні заходи.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції України в Харківській області, ізолятору тимчасового тримання № 3 Головного управління

Національної поліції в Харківській області відповідно до їхньої компетенцій:

1. Організувати належний розгляд наданих рекомендацій та забезпечити дієвий контроль за станом усунення виявлених порушень прав людини, а також причин і умов, що їм сприяють.

2. Забезпечити обладнання щонайменше одного прогулянкового дворику спортивним інвентарем.

3. Вжити дієвих заходів щодо облаштування в ІТТ щонайменше одного санітарно-гігієнічне приміщення для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

4. Облаштувати при вхідній групі в ІТТ табличку, що містила б його найменування, адресу розташування і графік роботи.

Додаток: фототаблиця на 2 арк.

Керівник групи НПМ:
головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини **Владислав ЛИСАКОВ**

Додаток

ФОТОТАБЛИЦЯ ДО ЗВІТУ

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

